



Werkgebied: Denderhoutem, Haaltert, Heldergem,
Kerksken, Terjoden

Mededelingen Heemkundige Kring
Groot-Haaltert - 3-maandelijks ledenblad

30e jaargang 2010 - nr. 4

Redactie:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Voorzitter - Secretariaat
Willy De Loose
053/83.08.81

Medewerkers:

Denderhoutem:

Luc Pots
Hans Sonck

Haaltert:

Jan Paul De Graeve
Marc De Moyer
John Scheerlinck
Christophe Provost

Heldergem:

Roger De Troyer
William Minnaert

Kerksken:

Joris De Kegel - ledenadministratie

Documentatiecentrum:

Warandegebouw Sint-Gorikspein 17,
9450 Haaltert.
Open: eerste zondag en tweede donderdag
van de maand van 10 tot 12 u.
Gesloten: juli en augustus

Ruiladres:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Lidmaatschap: € 10
Steunend lid: € 15
Rek.nr. 439-5083061-63
Heemkundige Kring Groot-Haaltert
Email:
willydeloose@skynet.be
info@hkhaaltert.be
Website:

www.hkhaaltert.be

Elke auteur is verantwoordelijk voor
zijn/haar teksten.
Teksten mogen overgenomen worden mits
bronvermelding.

HK Haaltert is lid van 'Heemkunde Oost-Vlaanderen.'

Redactioneel

Het 30-jarig bestaan van onze vereniging werd op een waardige wijze afgesloten met de boeiende tentoonstelling 'Haaltert en deelgemeenten, nu en vroeger'.

Het was een schot in de roos, ruim 900 enthousiaste bezoekers mochten wij verwelkomen.

Dergelijke verzameling van tientallen opnamen mag uniek genoemd worden. Ze hebben een enorme historische waarde en tonen ons de biotoop van onze grootouders, pakweg 100 jaar geleden.

Wij zullen deze panelen niet opbergen in stoffige ruimten, maar bij interesse van scholen en instellingen, willen wij ze graag ter beschikking stellen. Het kan een 'reizende tentoonstelling' worden. Een eerste bestemming is het rustoord Sint Anna.

Het in boekvorm presenteren van de prentkaarten is een volgende visie. Samen met de voorbereiding van de herdenking van de Titanic-ramp, honderd jaar geleden, wordt dit zeker een boeiend werkjaar.

Mogen wij hopen op jullie sympathie? Alvast bedankt.

Onze nieuwjaarswens:

*Ik wens je
een warme hand bij winterweer
een schaduwplek als de zonne brandt
brood op tafel en warmend vuur
veiligheid en rust bij nacht
een stille plek bij hels lawaai
winst zo groot als d' eigen druppels zweet
nuchterheid bij irrationele uitbundigheid
gouden kansen bij 'n vergulde valkuil
mouwen om op te stropen
een klimaat dat niet meer wijzigt
stilstand in de non-stop vooruitgangroes
een rechte lijn op 't kronkelend pad
een halte als je jezelf voorbij rent
de rijpe vruchten van je eigen arbeid
cultureel conservatisme
een vluchtroute als onrecht je belaagt
helende hulp bij pijn en verdriet
het optimisme van je eigen wil
het pessimisme van de intelligentie
maar bovenal dicht bij jou
je kinderen kleinkinderen
elkeen die jij liefhebt.*

Nera Redant

De opvang van Hongaarse kinderen in Atomse pleeggezinnen, 1926

Naar aanleiding van onderstaande foto uit 1926 die Het Oud Atom's Fotoarchief (OKRA-Atom) ontving, deze bijdrage over de meer dan 20.000 verzwakte Hongaarse kinderen die werden opgevangen in Belgische gezinnen tussen 1923 en 1927, een historische hulpactie die bekend stond onder de naam Hungarian Children Relief Action/Comité belge de secours aux enfants de la Hongrie. Volgens het jaarboek van de "Ligue pour la protection de l'enfance" zijn tussen 1923 en 1930 21.542 kinderen aangekomen. Deze Belgische vereniging organiseerde de opvang en plaatsing van kinderen in België. Zij kwamen per trein naar Vlaanderen om hier de armoede, de honger en de miserie in eigen land eventjes te vergeten.



Pastoor Constant(inus) PAUWELS midden de 32 Hongaarse kinderen die op zijn Sint Amandusparochie werden geplaatst. Van de jonge dame naast hem weten wij dat zij een lerares was speciaal naar Vlaanderen gereisd om de Hongaarse kinderen uit onze regio (o.a. ook uit Denderleeuw) te begeleiden tijdens hun tijdelijk verblijf.

Foto Rita De SADELEER – ROELANDT in "Het Oud Atom's Fotoarchief"

Een korte beschrijving van de situatie in het naoorlogse Hongarije toont aan dat het land in een erbarmelijke staat was. Na de Eerste Wereldoorlog was het Hongaars-Oostenrijkse keizerrijk opgesplitst in de huidige twee landen, die danig geruïneerd waren. De gevolgen van de vredesverdragen die achteraf werden gesloten en de drie verschillende revoluties die plaats hadden tijdens de eerste twee jaren na de oorlog, hadden alle drie een diepe impact op het Hongaarse volk en op de gezondheid van de Hongaarse kinderen die ondervoed en sterk verzwakt waren.

De situatie in Hongarije was ellendig. Hongarije was één van de verliezers van de oorlog en had veel grondgebied verloren aan buurlanden. Daardoor woonden Hongaren dicht op elkaar en was er onvoldoende eten. Er heerste een verscheurende hongersnood en een acuut voedseltekort. Aangezien Hongarije zelf niet in voedsel en gezondheidszorg kon voorzien voor de

Hongaarse kinderen, deed het een beroep op andere landen om daarmee te helpen. De eerste landen die Hongarije ter hulp snelden waren Nederland en Zwitserland, twee landen die onpartijdig waren gebleven tijdens de oorlog. Vanaf 1 mei 1923 nam ook België deel: een eerste groep van 63 Hongaarse kinderen werd per bus vanuit Tilburg naar Turnhout gebracht. Tussen 1924 en 1927 kwam er elke maand een trein naar België telkens met 4 à 500 kinderen aan boord die hier op vakantie kwamen. Het initiatief stond onder bescherming van de Belgische kardinaal Mercier en aan het hoofd van de organisatie stond deken Jean Janssen. Hij baseerde de beweging in Turnhout. Eigenaardig is wel dat het verblijf van deze kinderen - met instemming van het Ministerie van Buitenlandse Zaken - niet officieel geregistreerd (laat staan gecontroleerd) werd door de lokale autoriteiten. De kinderen bleven gedurende zes maanden (en soms meer) in België en hun verblijf werd gezien als een soort van verlengde vakantie, tijdens dewelke de kinderen terug konden aansterken en kracht opdoen. Na hun verblijf keerden de meeste kinderen terug naar Hongarije. Gedurende de vijf jaar waarin de Children Relief Action actief was in België, groeide de organisatie uit van een lokaal initiatief tot een uitgebreid nationaal netwerk.



Legitimatiebewijs voor Hongaarse kinderen

In België stond de organisatie beter bekend als het Hongaarsch Kinderwerk. De hoofdkwartieren van het Hongaarsch kinderwerk bevonden zich in Turnhout. De organisatie zorgde ook voor de financiële middelen om het transport (gedeeltelijk) te bekostigen door omhalingen maar ook o.a. door de verkoop van mini-woordenboekjes Hongaars-Nederlands. Voorts hield het zich ook bezig met liefdadigheidswerk, dat hoofdzakelijk bestond uit inzamelingen van oude kledij, linnen en voedsel. De ingezamelde goederen werden opgestuurd naar Hongarije en verdeeld onder de gezinnen waar de nood het hoogst was. Er werd veel propaganda gemaakt via advertenties in de (meestal katholieke) lokale en nationale kranten en er werden evenementen georganiseerd in verschillende steden en dorpen.

De kinderen werden van Hongarije naar België gebracht met de trein en werden opgevangen door Belgische gezinnen. Het betrof zowel jongens als meisjes en de kinderen waren tussen de vijf en de dertien jaar oud. Het Internationale Rode Kruis selecteerde de kinderen in Hongarije, samen met andere hulporganisaties. Het project werd gefinancierd door de nog steeds bestaande organisatie "Save the Children Fund". Het merendeel kwam uit Boedapest. Zij werden in speciale treinen naar Nederland en België vervoerd. De treinreis duurde enkele dagen. Een verslaggever van het Friesch Dagblad was geschokt: 'De aanblik van deze kinderen was eenvoudig diep-tragisch... Bleeke, uitgehongerde gezichtjes en letterlijk geen kleeren aan het lijf; zelfs op de naam van lompen konden deze zgn. kledingstukken geen aanspraak meer maken.... En nu hadden de moeders voor de lange treinreis nog meegegeven wat ze hadden; thuis, in de groote steden was het nog erger, en dat bij een vorst van 15 graden, die in Hongarije dezen winter niet zeldzaam was.'

Bij ons was de situatie zeker niet anders. In 1925 reden er acht treinen met als eindpunt Mechelen, Dendermonde, Antwerpen-Zuid en Gent. In 1926 reed de kindertrein vanuit

KLEINE GAZET

De Hongaarsche kinderen. — Gisterochtend is opnieuw een extra-trein van het Rode Kruis met Hongaarsche kinderen te Brussel aangekomen. Het jonge volkje was vergezeld van een dokter, een 20tal verpleegsters en 4 onderwijzeressen.

Deze extra-trein is, na zijn openthoud te Brussel, vertrokken met bestemming naar Denderleeuw, Gent, Aalter en Brugge.

Brussel verder naar Gent en Brugge met een halte in Denderleeuw. Vier dagen na aankomst reden de treinen terug met de kinderen van de vorige periode.

Tijdens mijn opzoekingen ter voorbereiding van deze bijdrage kwam ik ook in contact met mevrouw Vera Hajt6, die al 5 jaar intensief bezig is met het onderwerp en die eind 2010 doctoreert aan de KU Leuven met "Between Motherland and Home. Hungarian Immigrants in Belgium during the 20th century". Heel veel informatie hier naar voren gebracht dank ik aan haar paper "The 'wanted' children. Experiences of Hungarian children living with Belgian foster families during the interwar period."

Wanneer de kinderen in België aankwamen werden ze opgesplitst in 2 groepen: zij die in het station werden afgehaald door hun pleegouders en zij die van het station werden overgebracht naar een klooster, pastorie of parochiehal te lande

waar ze door hun pleegouders werden afgehaald. De kinderen reisden uiteraard niet alleen maar in gezelschap van Hongaarse begeleiders (leraars en/of priesters) die ook instonden voor het bijhorend vertaalwerk en zo de eerste contacten tussen kinderen en pleegouders vergemakkelijkten. Bovendien was het de bedoeling om tijdens hun verblijf in België zeker hun Hongaarse identiteit niet te verliezen noch het Hongaars lezen en schrijven te verleren. Uiteraard was het daartoe voorziene aantal leraars onvoldoende. Zo staat de dame op de groepsfoto met de kinderen die in Denderhoutem verbleven in 1926 ook op een groepsfoto met de kinderen van Denderleeuw.

De ouders moedigden hun kinderen aan naar België te gaan zoals blijkt uit volgende getuigenis: "Ga jij maar mee. Het zal je goed doen, je krijgt nieuwe kleren en lekker eten en na drie maanden kom je weer thuis." Vooral meisjes kwamen naar België, vooral omdat de voorkeur van Vlaamse pleegouders naar hen uitging, maar het kan ook zijn dat ouders hun zoons liever thuishielden om te werken. Ze kwamen meestal in kleine landelijke gemeenten terecht waar ze "liefdevol opgenomen" werden en kracht en energie kwamen opdoen om na een vakantie terug te keren. Heel wat Hongaarse meisjes keerden terug voor een tweede periode, of later als dienstmeisje.

Een deel van hen is nooit (definitief) teruggegaan en met Belgische mannen getrouwd en zo Belg geworden. Ze werden opgevoed en verzorgd volgens Belgische gewoonten en hun opvoeding was strikt katholiek.

Het initiatief werd georganiseerd in verschillende comités. Elke dekenij die deelnam had zijn eigen comité, met aan het hoofd de deken die werd bijgestaan door een groep van priesters en vooraanstaande vrijwilligers. Families die een Hongaartje wensten op te vangen lieten dit via de dorpspastoor weten aan het comité. Enige tijd nadien kregen ze dan bericht waar en wanneer hun pleegkind zou aankomen samen met een uniek identificatienummer en instructies hoe het kind op te vangen en te behandelen tijdens zijn/haar verblijf.

De kinderen zelf droegen toen ze de trein verlieten een kaart rond de hals waarop naast het identificatienummer ook hun naam en voornaam stond evenals de naam en het volledig adres van hun pleegouders. Deze dienden op hun beurt onmiddellijk, nadat het kind ingetrokken was bij hen, een kaart te sturen naar de biologische ouders om hen de goede aankomst van het kind te melden en ook om hen het juiste correspondentieadres te bevestigen zodat het thuisfront met hen in contact kon blijven.

Het Hongaarsch kinderwerk was vooral geïnspireerd door een grote hoeveelheid katholieke ideeën, en het is waarschijnlijk dat net die katholieke oriëntatie er voor heeft gezorgd dat de kleine beweging uitgegroeid is tot een dergelijke grote operatie. Het initiatief kan ook gekaderd worden in de grotere gedachte van de Katholieke Actie, een herkersteninginitiatief dat werd geïntroduceerd door Pius XI. Even belangrijk is het om de organisatie in te passen in een bredere stroming die streefde naar kindervelzijn, pacifisme en internationalisme.

Wat de Hongaarse actie in België echter zo uitzonderlijk maakte in vergelijking met die andere initiatieven was zijn veel grotere omvang en zijn specifieke katholieke karakter.

In vele parochies - ook bij ons - werd er van op de preekstoel een oproep gedaan om Hongaarse kinderen op te vangen. De motieven voor aanmelding waren verschillend. Veel mensen wilden de Hongaarse kinderen tijdelijk betere omstandigheden geven. Soms hadden zij graag zelf kinderen willen hebben en konden nu met een Hongaars pleegkind toch (tijdelijk) een gezin vormen.

Feit is dat de kinderen haast altijd terecht kwamen in families die letterlijk en figuurlijk “goed boerden”. Ofwel werden ze op het platteland opgevangen in boerengezinnen waar het door de aard van hun bedrijf niet op een mondje meer of minder aankwam. Zij voorzagen in hun elementaire behoeftes door de opbrengst van hun eigen land en dieren.

Ofwel kwamen ze er terecht bij welstellende families uit de hogere middenstandsklasse zoals bv. te “Emielens” (zie verder) bij textielindustriële Emile Goubert. In de steden, zoals te Aalst, was dit zeker het geval. Voor deze kapitaalachtige pleegouders werd zelfs een reis naar Hongarije georganiseerd waarop 121 personen inschreven!

Alhoewel op bovenstaande foto uit Denderhoutem 32 kinderen staan betekent dit geenszins dat die als groep samen reisden. Niets is minder waar: de foto is een momentopname van het aantal kinderen die in 1926 op de Sint Amandusparochie Denderhoutem verbleven.

Uit de informatie die wij van Mevrouw Vera HAJTÓ ontvingen blijkt dat er reeds vroeger Hongaartjes in Atom en in de Lebeke verbleven: de eersten kwamen al aan in september 1924 (19 meisjes en 1 jongen) en vervolgens druppelsgewijs in oktober 1924 3 meisjes, in december 1924 1 meisje, in februari 1925 1 meisje. De 32 kinderen op de foto verbleven wel in Denderhoutem in 1926.



Het was de gewoonte dat de pleeggezinnen tijdens dat verblijf zich lieten fotograferen met hun Hongaars kind en sommige families hielden er nog jaren contact mee.

Hiernaast een foto van het meisje in matrozentenuë uiterst rechts op de derde rij. Haar naam hebben wij jammer genoeg (nog) niet kunnen traceren maar ze was wel te gast op Terlinden bij broer en zus August(us) en (Maria Joanna) Emilia Eeman. Heel godvruchtige mensen, en lid van verschillende godsvruchtige genootschappen o.a. “Lid van de Voortplanting des Geloofs, het Liefdewerk van den H. Petrus, het Apostolaat des Gebeds, het genootschap der Xaverianen, den Bond van het H. Hart, den Wekelijkschen Kruisweg, St. Rochus en Barbara.”

Maria Matthijs, nu 92 jaar, signaleert ons ook dat zij elke dag een Hongaars meisje ging ophalen dat op de pastorij bij pastoor Pauwels



ingekwartierd. Samen trokken ze dan, het meisje op het stoeltje van haar fiets, naar de meisjesschool in den Borrekent.

Ook “te (E)mielens” (het herenhuis naast de pastorie, het latere klooster) waar Emile Goubert en zijn ongehuwde zusters woonden werd er een Hongaartje opgevangen.

Dit was ook het geval in het gezin van molenaar Meganck in den Borrekent. In de Lebeke waren er Hongaarse kinderen bij o.a. Siskes’Fliesje (Felicia Raes), Zjef Ghijs, bij Kornèllekes Mina (Schockaert) , te Picëmaas (Jozef D’Hondt), te Stien’ns (Aimé Eeman) en bij Sooi De Bruyn.

Hiernaast ook een foto uit het archief Maria Eeman van het meisje op de laatste rij derde van rechts. Ze logeerde bij Aimé Eeman en diens echtgenote Maria-Christina Faut - haar grootouders – in de Lebeke te Stien’ns. Haar naam hebben wij jammer genoeg (nog) niet kunnen traceren maar ze was wel te gast.

De Hongaarse kinderen pasten zich snel aan hun nieuwe omgeving aan. Al binnen een paar maanden spraken zij Nederlands. Het tempo waarin kinderen vernederlandsten hing af van de lengte van het verblijf, maar ook van de omstandigheden. Sommige kinderen praatten nooit meer Hongaars. Anderen hadden landgenootjes in hun omgeving. Het ene gezin moedigde het kind aan brieven naar zijn ouders in Hongarije te sturen. In een ander geval probeerden pleegouders het contact met ouders en familie in Hongarije zoveel mogelijk te beperken of zelfs te verbreken.

Getuige hiervan het verhaal van de elfjarige Ferenc BELOVAY - “Den Hongaar’ uit de Lebeke - één van de 3 jongens op de foto, afkomstig uit Pesterzsébet (in 1926 nog een dorp uit de buurt van de hoofdstad Budapest, nu het 22ste district van de huidige 23) die in februari 1926 arriveerde te Siskes. Mijn oud-collegeleraar wijlen Laurent MEGANCK vertelt gedetailleerd diens verhaal in zijn boek dat ik trouwens iedereen geïnteresseerd in lokale geschiedenis (nog altijd) van harte kan aanbevelen:

“Florent Bellovaye, “Den Hongaar’, zoals iedereen hem noemde, was elf jaar toen hij hier arriveerde met andere Hongaarse kinderen, in 1926, in principe voor één jaar. Het ging om een hulpactie aan behoeftige Hongaarse gezinnen. De ironie van de hele zaak is dat de ouders van Florent eigenlijk niet behoeftig waren. Hij zou hen nooit meer weerzien. Op de trein naar België sliep hij naast een jongen, die bij Steppe terecht kwam, op 500 m. van zijn pleeggezin te Siskes (Raes). Florent zou dat pas een jaar later te weten komen, zó goed hield Fliesje hem binnen. Wat de taal betreft was er geen probleem: in de streek waar hij vandaan kwam sprak men Duits en na drie maand praatte hij Lebeeks zoals de beste. De andere kinderen kregen brieven van hun ouders maar Florent niet. Of hij dat niet eigenaardig vond? Ja natuurlijk vond hij dat abnormaal maar ge zijt kind en wat denkt ge, ja wat denkt ge? Op de duur dacht hij dat ze misschien dood waren. Hij kreeg te Siskes alles wat hij moest hebben, ze waren heel goed voor hem maar Fliesje hield hem kort. Hij mocht niet buiten vóór hij wel twintig jaar was.

Juist vóór de oorlog wou Florent dan toch de juiste toedracht kennen in verband met zijn ouders en ging naar de ambassade. Zo kwam hij weer in contact met zijn ouders, schriftelijk. Zijn vader schreef hem dat hij in het begin verscheidene brieven had gestuurd. Toen ze nooit antwoord kregen dachten ze dat Florent dood was. Florent kan niet anders dan aannemen dat Fliesje de brieven gekregen heeft maar ze hem niet getoond heeft. Waarom? ... Maar hij is het ook eens om te zeggen dat hij niet goed begrijpt waarom zijn vader dan niet op alle manieren geprobeerd heeft iets te weten te komen over zijn zoon - of deed hij het wel? Waarschijnlijk zou alles klaar geworden zijn indien de oorlog niet was uitgebroken. Florent was immers van plan naar Hongarije te gaan maar dat was nu onmogelijk.

Toen de oorlog uitbrak ging "den Hongaar" zich aangeven als vrijwilliger in het Belgische leger, maar de officier die zag dat hij geen Belg was, wilde hem niet aanvaarden en zei "Als je ooit krijgsgevangene wordt zullen de Duitsers u verplichten met hen te vechten".

Zijn moeder stierf tijdens de oorlog en zijn vader hertrouwde. Florent zelf trouwde met Bellekes'Julieken. In de naoorlogse verwarring en met het begin van de Koude Oorlog kon er nog niet gedacht worden aan een reis naar Hongarije toen zijn vader stierf in 1947. In 1953 liet Florent zich naturaliseren. Tien jaar geleden ging hij dan eindelijk met vrouw en kinderen naar Hongarije op bezoek bij zijn halfbroers (de kinderen uit het tweede huwelijk van zijn vader).

(L.Meganck)

Ferenc BELOVAY koos bij zijn naturalisatie voor de oervlaamse voornaam Frans. Hij vestigde zich met zijn Julieken als landbouwer op 't Keyland in Nederhasselt waar ze 4 kinderen kregen. Julieken overleed in Ninove op 30.11.1983, Frans overleed in Ninove op 20.5.2000.

De familie Belovay is terecht fier op haar Hongaarse roots en heeft geregeld contact met de Hongaarse tak van de familie die ze regelmatig gaan bezoeken en die ook op bezoek komt. En... uiteraard is Hongarije hun favoriete vakantiebestemming geworden.

Mevrouw Hajtó bezorgde mij ook nog de aantallen pleegkinderen die verbleven in de naburige gemeenten. Eerste vaststelling: in de geconsulteerde archieven is er geen enkel spoor van Haaltert of Terjoden.



Frans BELOVAY met "zijn Julieken" Julia DEBBAUT.

Foto familiearchief Maurits BELOVAY

Vandaar dan ook dat er geen enkele respons kwam op de gelanceerde oproep ons een gelijkaardige foto te bezorgen. In Kerksken daarentegen werden in augustus 1925 8 kinderen (7 meisjes en 1 jongen) opgevangen.

In Heldergem verbleven in augustus 1925 4 meisjes en 1 jongen. In oktober van datzelfde jaar kwam er nog 1 jongen bij. In Welle verbleven tussen augustus 1925 en mei 1927 17 kinderen (15 meisjes en 2 jongens).

In Denderleeuw verbleven 14 kinderen (waarvan slechts 1 jongen) tussen februari 1926 en mei 1927. Iddergem ving 5 jongens en 1 meisje op in februari 1926 plus nog 1 meisje in april 1926. Denderhoutem scoorde dus heel hoog – ja zelfs uitzonderlijk hoog - met 32 opgevangen vakantiekinderen op een totale bevolking van 4920 inwoners.

Eind 1928 was het gedaan met de typische kinderactie maar eind van de jaren dertig kwam een tweede golf Hongaren naar België: De Bond van Kroostrijke Gezinnen

(later Kind en Gezin en nu Gezinsbond genaamd) zocht voor kroostrijke gezinnen Hongaarse meisjes om voor een paar jaar te helpen in het gezin als meid. Zo kwamen enkele kinderen van de kinderactie nog eens als jong meisje naar België. Deze jonge Hongaarse meisjes kwamen vooral in de steden terecht en hun aantal was niet zo massaal als bij de kinderactie. Een laatste golf Hongaarse kinderen kwam in 1947 naar Vlaanderen. Later heeft de bekende katholieke vereniging Oostpriesterhulp (vanaf 1956) ook een belangrijke rol gespeeld in verband met het sensibiliseren van de bevolking voor de Oost-Europese problematiek. Pater Werenfried van Straten, “de spekpater” deed een oproep om de Duitsers en de priesters uit het Oosten (vandaar Oostpriesterhulp) die uit de door Rusland bezette gebieden waren verdreven, te helpen met levensmiddelen en kleren. Zo organiseerde Oostpriesterhulp in ontelbaar vele gemeenten – ook bij ons - inzamelacties van goederen, bestemd voor Hongarije. Dit gebeurde met de bekende “kapelwagens”: grote vrachtwagens die konden omgebouwd worden tot kapel.

© Luc POTS

1. *VANDENBERGHE Lionel - Uiteenzetting in de Belgische senaat tijdens de Huldezitting 50ste verjaardag van de Hongaarse revolutie – 25.10.2006. Hij was toen Spirit-senator en zelf de zoon van een Vlaamse vader en een Hongaarse moeder; hij was dus zelf een dergelijk vakantiekind. Tijdens haar verblijf begin 1927 overleed ook haar vader (haar moeder was reeds eerder overleden) met als gevolg dat aan de pleegouders werd gevraagd of ze niet voorgoed kon blijven. Ze zou in België illegaal verblijven tot 1940 toen ze met een Belg huwde.*
2. *Algemene Rijksarchief Brussel - Alien Police General Files, 215 – Hongaarsch Kinderwerk. Zij kwamen België binnen met een visum dat 3 maanden geldig was.*
3. *Zie verder het verhaal van “Den Hongaar” uit de Lebeke in De Mannen van het Houten Geloof van L. Meganck.*
4. *Langs Hongaarse kant gebeurde dit via fondsen ter beschikking gesteld door internationale organisaties, maar ook de pleegouders dienden in de transportkosten te participeren.*
5. *DE VOLKSTEM – 6/10/1926*
6. *HAJTÓ Vera – Hongaarse Erasmusstudente KU Leuven – Departement Geschiedenis - ‘Modernity & Society 1800-2000’, (MoSa K.U.Leuven)*
7. *Deze paper werd voorgesteld op de conferentie ‘Families, Construction of Foreignness and Migration in the 20th Century Western Europe’ aan de Katholieke Universiteit Leuven, 15-16 mei 2008 en gepubliceerd in “The History of the Family – an International Quarterly – Elsevier – volume 14 – number 2 – 2009.*
8. *Uit de archieven blijken 8 à 10 leraars te hebben moeten instaan voor 4 à 5000 kinderen die per jaar in België verbleven.*
9. *In Denderhoutem waren er – zoals blijkt uit bijgaande foto - slechts 3 jongens op een totaal van 32 pleeg-/ vakantiekinderen! Maria Meganck (nu 83 jaar – zuster van Laurent), identificeerde “de lange smalle jongen op de foto rechts van de pastoor” als Florent Bellovaye maar officieel geregistreerd als Ferenc Belovay.*
10. *D'HONDT Sophie – KUL - Met een kindertrein naar het westen. De opvang van Hongaarse kinderen in Belgische pleeggezinnen, 1923-1927 - SOMA/CEGES - Studiedag voor jonge historici – Migratiegeschiedenis / Koloniale geschiedenis – 17.3.2009*
11. *GOUBERT Emilius - (° Denderhoutem 17/10/1845 en † Denderhoutem 01/02/1927). Zijn fabriek werd later – toen hij geen opvolger had die de textielactiviteiten wilde verder zetten - verbouwd tot “Het Gildenhuis”.*
12. *Van 12 tot 20.8.1925 - zie “DE VOLKSTEM” van 7.7.1925. Deze reis kostte 1275 Fr in 2de klasse en 960 Fr in 3de klasse. Ter informatie: het weekloon* van een doorsnee huisvader met vrouw en 2 kinderen bedroeg 138 Fr. (*bron: “Recht en Vrijheid” – Socialistisch Weekblad voor het Arrondissement Aalst – 31.1.1926)*
13. *HAJTÓ Vera – mail dd° 26.04.2010*
14. *Het huis op Terlinden (weliswaar gerenoveerd) is quasi intact gebleven en herbergt thans een tandartsenpraktijk.*
15. *MEGANCK Laurent – De Mannen van het Houten Geloof – 1985 – p.188*
16. *STIEN’NS genoemd naar KENTANE Anna-Christina is geboren in Nederhasselt in 1812 en overleden in Atom op 22.1.1894 (gehuwd met Dominicus EEMAN) en overgrootmoeder van EEMAN Frans Aimé – cfr. het bijnamenregister in De Mannen van het Houten Geloof van L. Meganck.*
17. *HAJTÓ Vera – mail dd° 26.04.2010*
18. *MEGANCK Laurent - De Mannen van het Houten Geloof – 1985 – p.188, 189 en 190.*
19. *De correcte spelling van de Hongaarse familienaam is BELOVAY. (L. Meganck schrijft in zijn boek de naam als Bellovaye.) Florent is de vervorming van de Hongaarse voornaam Ferenc maar bij zijn naturalisatie tot Belg koos hij voor de typische Vlaamse voornaam Frans.*
20. *“in een huis voorbij de kerk en langs dezelfde kant – bijna aan ‘t einde van de straat in een hofstee met kapel eraan”. Haar moeder noemde Mie/Marie en ze had een zuster Clementine die werd doodgebliksemd en nog 2 zusters Fine en Stiene evenals 2 broers Tist en Peeken (die niet konden lezen of schrijven maar “onder de biëjsten” deden). De familie Steppe waarvan sprake is die van “Steppes” hof, links van de weg maar over de kruising met de baan naar Outer. Er is daar een nog bestaand groot hof met boven op de heuvel “Steppes Kapel”. (Maria Meganck – 12.04.2010)*
21. *MEGANCK Laurent – De Mannen van het Houten Geloof – 1985 – p.128*
22. *BELOVAY Ferenc (Frans) huwde op 18.11.1942 in Outer met Julia Adelina DEBBAUT - ° Nederhasselt, 24.09.1912*
23. *1 zoon (Maurits Frans Désiré) en 3 dochters (Juliana Maria Josephine, Maria Josephina en Lutgarde Maria) die allen ook Maria, de voornaam van hun grootmoeder Maria Morcsak, gekoppeld zien aan hun eigen voornaam.*

Viering 30 jaar Heemkundige Kring en 75 jaar Davidsfonds Kerksken-Heldergem

Om dit feestelijk gebeuren af te sluiten organiseerden beide verenigingen de tentoonstelling
**“Haaltert, nu en vroeger,
prentbriefkaarten vertellen hun verhaal”**

Een verzameling van tientallen prentbriefkaarten daterend uit het begin van de 20e eeuw wordt getoetst aan de huidige toestand. Nostalgisch, boeiend, maar vooral verrassend.



Phaedra Van Keymolen, afgevaardigde van de minister van Cultuur, huidige voorzitter Willy De Loose en bestuurslid Roger De Troyer van de Heemkundige Kring voor hun 30 jarige inzet voor het culturele erfgoed van onze regio..



In naam van Minister van Cultuur, Joke Schauwliege, overhandigde kabinetsmedewerkster Phaedra Van Keymolen een gedenkpenning aan de Davidsfonds bestuursleden; Robert Welleman voor 52 jaar secretaris, Frieda Leemans 40 jaar voorzitster, Frans Mertens 38 jaar bestuurslid en Hans D'hondt 35 jaar bestuurslid.

Enkele sfeerbeelden



Waar is de tijd?



Gezellig napraten...

“Haaltert, nu en vroeger“ wordt in de maanden januari en februari voorgesteld in het Bezoekerscentrum te Haaltert.

Meer informatie in het gemeentelijk infoblad.

Herinneringen Kerksken 1944

Foto van het 4e leerjaar (geboortjaar 1934) met meester Jan Michiels in de gemeentelijke jongensschool in Kerksken.

Jan Michiels was onderwijzer van 1933 tot 1972, met een onderbreking van 1945 tot 1958. Op 9 juni 1976 besliste de gemeenteraad van Kerksken om de gemeenteschool over te dragen aan de vrije gesubsidieerde meisjesschool, nu "De Bloesem".



Voraan: Petrus Van Impe, Gustaaf De Smet, Jozef Boeykens, Omer Verbeeren, Georges Van Impe, Roger Van Impe, Gilbert De Coster, ???, Jozef Cooman, Paul Michiels, Roger Mook, Gaston De Schrijver, Frans Coppens, Herman De Spiegeleer.

Midden: Julien Verwee, Frans Buyl, Willy De Jaeger, Remi Baetens, Edgard Van De Sijpe, Alfons Renneboog, Albert Raes, Edgard Reynaert, Willy Daem, Georges Van De Sijpe, Robert Welleman, Clement Volckaert.

Achteraan: Gilbert Mertens, Gilbert Van Aelbrouck, Philemon De Meerleer, Gaston Herremans, Paul Callebaut, Roger Scheerlinck, Herman Impens, Prosper Van Vaerenbergh, Alfons De Pelsmaeker, Georges Piens, José Roelandt, ???, Willy Schouppe.

Verzameling: Paul Ghijsels
Info: Robert Welleman

Herinneringen Heldergem 1951

Een opname van het Gemeentelijk Onderwijs te Heldergem met Meester Remi en de leerlingen van het 5e en 6e studiejaar. (geboortjaar 1939-40). Remi De Rijck werd aangesteld in 1946 en bleef actief tot 1965. In 1980 werd de school opgedoekt.



Gekniel: Freddy De Bruyn, Andre Doolaeye, Freddy Van Liedekerke, Marcel De Pelsemaecker, Hector Lauwereys en Roger Verbeken.

Midden: Theo Van Snick, Benny De Graeve, William Verbeken, Julien Schoupe, Kamiel Vonck, Sylvain Van Durme en Willy Van Durme.

Achteraan: André Andries, Erik Braeckman, Alfons Van den Dooren, Paul Lievens, Andre Jacobs, Arthur Peleman en Antoine Van Wassenhove.

Verzameling: Albert De Neve

Hernieuw NU je lidmaatschap 2011

met bijgevoegd overschrijvingsformulier
Slechts 10 euro of 15 euro steunend lid

4 nummers Heemkundige Kring, ruim 100 blz. met nieuwtjes over onze dorpen, Denderhoutem, Haaltert, Heldergem, Kerksken en Terjoden.

Kapel “De Lindekes” ontmanteld

De topmolen was een herkenningspunt in Haaltert. Die stenen ruïne verdween onaangekondigd, tot spijt van heel wat dorpsgenoten maar tot welkome inkomsten voor de bezitters van zoveel bouwpercelen.



Nu treft dezelfde buurt een andere “stille” verdwijning. De oude lindebomen bij de kapel op de wegsplitsing Pontweg- ‘s Gravenkerselaar-Keiberg zijn vakkundig weggehaald.

Dat er over de bestemming van het hout herrie ontstond, werd door sommige buurtbewoners als amusant beschouwd terwijl anderen er zich aan ergerden. In elk geval illustreerde die opschudding, zelfs met tussenkomst van de burgemeester, dat eigendomsrechten in nogal wat gevallen op z'n minst betwistbaar zijn. Zowat elke kapel werd op een privé-eigendom gebouwd. Meestal zijn die bouwwerken ondertussen meer dan 100 jaar oud en in enkele gevallen ook geklasseerd of op z'n minst cultureel erfgoed te noemen. Kunnen erfgenamen van de grond nu nog aanspraak maken op eigendomsrecht? Dat is een vraag die in meer dan één concreet geval voor onduidelijkheid zorgt.

De kapel aan de “lindekes”, gebouwd ca. 1800, werd rond 1950 herbouwd in opdracht van, en bekostigd door de bureu. Maar de bomen stonden er al veel langer. Vóór WO II was er tegenover de kapel een hofstede van “Vienesens” en een herberg met de naam ‘In de Lindekes’, iets wat zonder bomen lachwekkend is.

De situatie zoals die nu is, wekt helemaal geen lach op. Het moet gezegd worden dat de bomen na een onoordeelkundige snoeibeurt er allesbehalve florissant bijstonden en dat rooien mogelijk de beste oplossing was. De bureu stellen zich terecht de vraag of de kapel nog een aanplanting krijgt die haar naam “Lindekes” terugbezorgt.

Hopelijk nemen onze beleidsmensen (de kapel is eigendom van de gemeente) een voor iedereen aanvaardbare beslissing.



Een wandeling door de Ekent (3)

Mil, Herman, Gaston en ik duwen ons koesjken rechts het Bakkerstraatje in, want Waar zijn Marie (Marie Provost) woont samen met haar echtgenoot De Schutter Alfons (Skitters Foesken) in de eerste woning links voorbij het erf van Piepaas. Marie is een niet te grote stevig in het vlees zittende vrouw, zeer godsdienstig en hulpvaardig, moeder van een zeer kroostrijk gezin. Foesken echter is een klein schriel mannetje met een snor die onderdanig naar zijn vrouw opkijkt en haar, verstandig als hij is, dan ook in alles haar gang laat gaan.



Het Bakkerstraatje met de woningen van Skitters Foesken, Grijzens Kamiel en den Dokken.

Marie is de plaatselijke vertegenwoordigster van Averbodes Weekblad, en brengt "als het past" met alle plezier de bladen ter plaatse aan huis. Een losse babbel is haar enige beloning.

Van haar omvangrijk gezin heb ik onthouden: Alfonsine de oudste die samen met haar echtgenoot Filemon Fermon de herberg "De Vier Wegen" aan Sint Anna uitbaat; Robert die naar Kerksken is verhuisd; Hector die een gekend figuur werd in Haaltert, niet alleen als cafébaas van het voetballokaal, samen met echtgenote Madeleine, maar ook als fervente voetbalsupporter van RC Haaltert en later nog als Schepen van Haaltert; Agnes die op de Achterstraat woont en huwde met Jules De Meyer, nog een Schepen in spé; Frans die broeder of pater is; Jef die in de oude gebouwen van St. Anna later nog een atelier van smeedwerk zal beginnen en ten slotte Madeleine die in 1954 zal trouwen met Roger, een telg van de familie Hooghe uit Welle, en eveneens op de Achterstraat zal bouwen.

Als wij thans in groep nog eens terugblikken op onze jeugd en de bijnamen en verwijzingen aanstippen die in die tijd gebruikt werden om iemand te identificeren, dan wordt als voor-

beeld altijd verwezen naar de vijf generaties die terug te vinden zijn in het volgende "Waar zijn Marie, haar Alfonsine, hare Staaf, zijne kleinen" Wie doet beter?

De bak bruin tafelbier wordt afgeladen samen met het emmertje krieken dat plots tot de helft is geslonken. Niettemin belooft Marie ons elk met een lekstok. Na een frisse dronk pompwater besluiten wij op te stappen om bij Bollens voor ons moeder het beloofde brood af te halen.

Gijzens Kamiel staat vóór zijn woning, palend aan die van Waar zijn Marie, te praten met den Dokken, zijn schoonbroer die in het laatste huis van het Bakkerstraatje woont naast hem.

Gijzens Kamiel (Camiel Ghijsels), gehuwd met Marie De Schutter, de zus van Schitters Foosken, is een oude, grijze, forsgebouwde persoon, met het strenge voorkomen van een alweter. Kamiel ligt, wat men zegt, soms kort in zijn garen maar heeft in feite een gouden hart, want hij staat, alhoewel reeds vooraan in de tachtig, nog altijd klaar om overal en bij iedereen, in te springen en allerhande karweitjes op te knappen.



Zicht op de voorste huizen van de Bakkerstraat van de families Van Cauter, Ghijsels Jef en Nettekens. Uiterst rechts de nieuwbouw op het vroeger erf van Trejoenens.

Ik zie hem nog bezig aan de afsluiting van de bollebaan bij petjen Benoë, nors en nukkig, zwetend, ons bengels bekijkend als oud vuil, maar inventief en efficiënt de boel reparerend met kennis van zaken, ondertussen tante Marie bezwerend om ons, de oorzaak van de ellende, in 't vervolg beter in het oog te houden. Een echte oude knorpot!

De mij bekende kinderen van Kamiel waren Zjang en Nilleken die beiden ongehuwd bleven en het ouderlijke huis tot hun dood zijn blijven bewonen; Celine die getrouwd is met François De Luyck (Kizzel) van bij het Antoniuskapelletje; Jef die in de Bakkerstraat woont en de vader is van o.a. Antoine Ghijsels; Fons, een andere zoon, woont op de Achterstraat en is de vader van Gaston Ghijsels en ten slotte was er nog een mij minder bekende zoon, Albert genaamd.

Den Dokken, Alfons Renneboogh, woont naast Gijzens Kamiel, en is de broer van de vader van Madeleine Renneboogh of ook de schoonbroer van tante Ceille. Hij is gehuwd met Odile Ghijssels, een zuster van Gijzens Kamiel.

Ik denk dat den Dokken in de leer geweest is bij Peken Blander, want met dezelfde kennersblik en alweterig bekritiseert hij, handen in de zakken, iedere lochting in den omtrek. Voor de rest is het een rustige in zichzelf gekeerde oude man die leeft zoals God in Frankrijk.

Uit zijn omvangrijke kroost herinner ik mij Frans die invalide was en maar één hand had, Klara die ongehuwd bleef samen met broer Berken (den Dokken zijn Berken), Roger die in de Hollestraat ging wonen, Paul die in de Ziekhuizen woont, Jozef en Miel, en ten slotte Mariette die naar de Achterstraat verhuisde.

Om geen tijd meer te verliezen, en om verdere nutteloze inspanningen te vermijden, wordt besloten dat onze Herman met Gaston de Bakkerstraat zal gaan afzoeken naar pijltjes. Ik en Miel zullen ondertussen bij tante Marie ons koesjken in bewaring gaan geven.

Herman en Gaston stappen op de hoek van de Ekent en de Bakkerstraat voorbij het erf van de familie Touriany, in de volksmond onverstaanbaar vertaald als "bij Trejoënens".

Louis Touriany is de stamvader en is gehuwd met Poldine, terwijl de ongehuwde broer van Louis, Tuur, eveneens inwoont.

Hun oudste dochter is Madeleine (Lein) en is gehuwd met den Teppen; verder zijn er m.i.; nog Alfons, Marcel, Germain, Agnes en Marie (niet noodzakelijk in die volgorde door Poldine op de wereld gezet). Opmerkelijk in die familie was dat Louis bijna nooit buitenkwam. Het best herinner ik mij Tuur die, om zich bezig te houden en om iets bij te dragen in de kosten van het gezin, een pleksken grond vooraan op de Kattestraat bewerkte en soms dagen aan een stuk aan ons voorbijtrok met een beerstuk op weg naar dat lapje grond waarop hij wat schamele patatten trachtte te kweken.

Alhoewel een braaf gezin, hadden de jongens en meisjes van Trejoënens de reputatie van ruwe, vechtlustige en vuilbekkende kastaars die men beter uit de weg ging. Zij zouden niet misstaan hebben in het feuilleton Flodder. Hun manier van leven shockeerde de gebuurte en onwillekeurig werden zij dan ook gemedend.

Het eerste huis van de Bakkerstraat wordt bewoond door de familie François Van Cauter-Marie Semink. Hun kinderen: Odile die jong gestorven is, Albert, iedereen zei zowel Seminks Berken als Berken Van Cauter. Hij is getrouwd met Silvy en zal later als zelfstandig schrijnwerker een eigen zaak uitbouwen op grond voorbij Chalens Cyriel.

Berken was tevens de man die telkenjare als de processie door de Ekent trok en stilhield aan de Ekentkapel, het stenen pleintje voor de kapel, met veelkleurig zagemeel en bloemen bestrooide, en als een volleerde artiest allerhande heiligenfiguren te voorschijn toverde. Men zou van hem kunnen zeggen dat hij in den Ekent de eerste zagemeeltapijtenlegger geweest is.

Frans was de tweede zoon en was gehandicapt aan zijn been. Hij was zanger op het hoogzaal en zal pas op latere leeftijd huwen.

Naast Seminks woonde in die tijd de zoon van Gijzens Kamiel, Jef, gehuwd met Maria, samen met hun drie kinderen. Simonne zal huwen met Alfons Boeykens, den bakker, en bouwen in de Burgemeester de Sadeleerstraat; Antoine zal bouwen op de Achterstraat en de jongste Jacqueline zal trouwen met meester Freddy en op jonge leeftijd verongelukken.

Palend aan Gijzens Jef woont de familie Schouppe, met als bekendste figuur moeder Nettekens. Als kinderen onthoud ik Omer, Maria, wiens man werkte als schrijnwerker bij

Semincks Berken, en Lucien die lid werd van de fanfare van Haaltert en in Kerksken zal trouwen.

Het huis zal later verkocht worden aan de familie Mallefroy met vrouw Trezeken en zoon Willy die de woning uiteindelijk zal overnemen.

Het laatste huis in de rij, haaks gebouwd op de straat en afgesloten met een ijzeren poortje, wordt bewoond door Chalens Cyriel (Cyriel Van Impe) wiens hofstedeken achteraan doorloopt tot aan de boomgaard van tante Marie.

Cyriel is van figuur een kleine, magere, pezige landbouwer-boomkweker. De meeste aanplant staat op een groot perceel land dat paalt aan Blick Leon en waar wij als bengels een ideale plek vinden om verstopperkje of indiaantje te spelen of tentenkampen in te richten. Voor ons was deze speeltuin gekend als "het bosselken" wat afgeleid was van "klein bosje".

Vrouw Marie is een rijzige, kaarsrecht, fors vrouwpersoon met een streng uiterlijk maar met een hart van koekenbrood. Zij komt regelmatig ontsteken bij tante Marie (het omgekeerde is nog meer waar, want mijn meter komt steevast elke dinsdagnamiddag met haar naaldwerk bij Marie de laatste nieuwtjes uitwisselen). Hun enige zoon Frans zal als eerste bouwen op het toen nog ongerepte Molenveld.

Schuin tegenover Chalens Cyriel woont Roger Van Nuffel, getrouwd met Yvonne Wellekens; zij zijn eigenaar van de grote boomgaard langs de Bakkerstraat waar later hun kinderen Willy en Godelieve zullen bouwen naast de ouderlijke woning. Roger was in zijn tijd een opvliegend persoon, kolerik zoals men zegt, en duldde weinig tegenspraak.

Als men thans in 2004 in de Ekent of in de Bakkerstraat passeert, kan men Roger, ouder en kalmer geworden, vóór de kapel of vóór zijn huis zien zitten, soms ingedommeld, soms klaar uitkijkend naar de vreemde passanten die hij in "zijn Ekent" niet meer herkent.



Hof van Scheppers Benoeë en later Lazemé met aanpalend het huis van Van Nuffel Roger.

Het aanpalend hof dat de hoek vormt met de weg naar Boerens en het Molenveld en de Bakkerstraat, was vroeger de ouderlijke woning van de familie De Schepper.

Stamvader was Benoit (Noeëken) die onder andere de vader was van Scheppers Witten en van Lowie de Champetter (Scheppers Lowie). Scheppers Witten zal het huis blijven bewonen tot hij, op hoge ouderdom, zal gaan inwonen bij zijn broer Lowie de Champetter. De Witten heeft als kinderen Nette die getrouwd is met Beeckman, een landbouwer - beenhouwer, die een winkel heeft op de Kattestraat. Verder herinner ik mij van hem alleen nog een dochter Julia genaamd.

De doening werd later opgekocht door Lazemé (Aimé Roelandt), afkomstig uit den Boekent. Lazemé was landbouwer koolhandelaar en had twee kinderen: Maria en Roland.

Vanaf het Bosstraatje begint de eigendom van de familie Perreman, een enorm boerenbedrijf met zoon Frans aan het hoofd. Vanaf mijn vijftiende zal ik iedere grote vakantie fruit gaan trekken bij fruithandelaar Maurits Muylaert uit de Ziekhuizen, en daarbij telkens de kerselaars van Frans helpen leegplukken.

Vóór die tijd werden wij van huis uit, als tegendienst voor het omploegen van ons gehuurd perceeltje land op het Mespelrot, verplicht om enkele dagen aardappelen te gaan rapen op de velden van Perreman. Dienst vraagt wederdienst!



Hof van Perreman met in de diepte de woning van Cauters Berken en Chalens Cyriel.

Van Perreman weet ik alleen dat zijn zoon André momenteel het ouderlijke landbouwbedrijf voortzet.

Als laatste huis van wat wij toen tot de Ekent rekenden, behoorde de hofstede en de woonst van de familie De Backer-Perreman, (Bakkers) tot de hereboerderijen.

Hector, gehuwd met Lea Van Rampelbergh, verhuisde voor zover ik weet naar Mussenzele en verdween daarmee heel vroeg uit ons gezichtsveld.

De zus van Hector, Marie-Jeanne, is gehuwd met Clement Van de Weghe, onderwijzer in de gemeenteschool. Na haar dood zal Clement huwen met een andere zus Clementine.

Wij, t.t.z. Miel en ik, staan voor het ouderlijke huis van ons moeder te wachten op Gaston en Herman, want tante Marie is blijkbaar niet thuis.



De woning van Piepaas met links de poort van Snoekens.

Bij Piepaas (komt die bijnaam misschien van Pipar?) staat Jef Hoffelinck in zijn kleine oude glazen serre groenteplantjes met een grote gieter te besproeien. Met zijn grote lange grijze kiel aan en met zijn onafscheidelijke pijp in de mond, heeft Jef wel iets weg van een gepensioneerde schoolmeester .

Vader Kamiel heeft de woning gebouwd en bewoont ze samen met zijn zuster Marie en met Jozefien, zijn ongehuwde dochter. Jef is getrouwd met Casilde en woont met zijn gezin in een apart deel van de woning.

Kamiel heeft nog een dochter, Anna, die kloosterzuster is, terwijl Odile, nog een andere dochter, getrouwd is met Fred Fermon.

Odile en Fred zullen, alvorens te bouwen op de Achterstraat, eerst nog een tijdje overleven in een bijgebouwtje achteraan het erf aan het Bakkerstraatje, naast Skitters Foesken.

In tegenstelling tot de oudste zoon Paul die buiten Haaltert is gaan wonen, zal Herman, de jongste, later samen met zijn vrouw Erna Van Boven, in de boomgaard bouwen en er een kruidenierswinkel openhouden.



Huis van Snoekens met aanpalende grond na afbraak van huis van Fetjen. Aan de straat de woning van den Blaen.

Bij Snoekes (komt van de naam van de herberg "In de snoek" op de hoek van de Windmolenstraat en de Bakkerstraat, opgehouden door Augustien Heyman, de vader van Alexis) staat Alexis buiten voor zijn prachtig herenhuis, en houdt ons nauwlettend in de gaten.

Alexis is een klein, mager ventje met vinnige ogen en met zijn onafscheidelijke kapiteinspet op zijn hoofd. Getrouwd met Stefanie Coppens, baat hij een groot- en kleinhandel uit van klompen (houten kloeten) en geeft op die manier thuiswerk aan een groot deel van den Ekent (o.a. mijn grootouders langs moederszijde met nonkel Tuur en nonkel Miel op kop, hebben als jonge mannen thuis klompen gemaakt voor Snoekes, terwijl moeder en tante Marie instonden voor het verven en vernissen).

Met het verdwijnen van de klompen door de opkomst na de oorlog van schoenen en pantoffels, begon Alexis een winkel van gordijnen en spreien en hiermede samengaan een kruidenierswinkel, die na zijn dood zal voortgezet worden door de inwonende dochter Germaine.

Germaine zal trouwen met Scheppers Berken en meehelpen aan de uitbouw van een bierronde van de brouwerij Caulier.

Alexis was een zeer christelijke man en dat openbaarde zich in een groot gezin met ondermeer de dochters Maria-Leontina, Geoginne die een winkel zal openhouden op het dorp waar men indertijd kon inschrijven voor een scheepsovertocht naar Amerika met de "Cunnard Line", Clementine, Joseph die broeder werd in Bokrijk, zoon Remi die vertegenwoordiger was voor de scheepvaart-maatschappij "Red Star Line" in Opwijk, Cesarine, de echtgenote van Blik Leon en Helena (Lein) die lerares kloosterzuster werd, maar op latere leeftijd uittrad.

Bij Fetjen, de buur van Snoekes, komt Marie haastig buiten gelopen want er is ergens in 's Gravenkerselaar een nieuwe wereldburger op komst en haar hulp is dringend nodig. Marie, de echtgenote van Fetjen (Alfred De Bruyn) is immers boenjelès oftewel vroedvrouw zonder diploma.

Hun piepklein huisje staat wel twintig meter van de straat, deels verscholen achter de kanjer van een woning van Snoekens.

Soms als wij op bezoek zijn bij tante Marie die rechtover Fetjen woont, houden wij, kwajongens, het WC-kotje naast de woning in het oog waar achtereenvolgend ofwel Fetjen ofwel Marie hun gevoeg gaan doen, goed zichtbaar vanaf de overkant, en tellen dan langzaam van één tot om na te gaan wie het langst boven de beerput blijft zitten. Soms vergeten zij de wankelende deur dicht te doen en dan krijgen wij vrij zicht op dingen die niet direct in onze kinderwereld thuis te brengen zijn en waarover wij nadien uitvoerig verder fantaseren.

Kinderen bij de vleet bij Fetjen en Marie: o.m. Agrandine, Alfonsine, Emilie, Camilla, Miel en Emilienne.



Het gerestaureerde huisje van tante Marie. Verder de moderne woningen gebouwd op de gronden van Van Cromphaut. Waar de personenwagen staat was vroeger een bollebaan.

Puffend vervoegen onzen Herman en neef Gaston ons voor tante Marie en verzekeren allebei dat er geen pijltjes van de tegenpartij te vinden zijn. Wij beginnen te vermoeden dat Zjang, André en Oscar ergens lui in een wei op hun rug liggen te soezen, en gaan daarom bij tante Marie op zoek naar wat pruimen of appels.

Aangezien het woensdag is ben ik er zeker van dat mijn meter gaan ontsteken is bij Schoenmakers, want daar heeft zij op die dag haar vaste werkbezoekdag.

De ouderlijke woning van ons moeder werd gebouwd vóór 1900 door mijn grootvader Appelontjes Noeë (Benoit Scheerlinck), die zelf afkomstig is uit de Pontweg waar zijn ouderlijk huis zich moet bevonden hebben in de omgeving van Muylers Polleken. Benoeë zijn vader Carolus was gehuwd met Amelia Van Nedervelt. Die mensen heb ik logischerwijze niet gekend want Carolus was geboren in 1820. Benoit zelf is van 1863 en was gehuwd met Emma Vijverman, een zus van tante Celle.

Alhoewel ik Petjen Benoeë pas heb leren kennen als jong kind na de tweede wereldoorlog, toen hij al meer dan tachtig jaar was, herinner ik mij hem als een gulle, goedlachse grijsaard, omringd door de goede zorgen van zijn oudste dochter Marie die bij hem bleef inwonen en hem tot zijn dood in 1947 thuis liefdevol heeft verzorgd.

Tante Marie die tevens mijn doopmeter is, nam het ouderlijke huis over en zal het bewonen tot haar vertrek naar het verzorgingstehuis van Herzele, waar zij 92 jaar oud in 1990 overleed.

Meter is ongehuwd en een fameuze naaldwerkster. Jaar in jaar uit zit zij voor haar venstertje aan de straat om zoveel mogelijk licht te vangen, pareltjes van naaldwerk te maken. Trouw aan één werkgever heeft zij gans haar leven slechts voor Emma en Nildeken gewerkt. Vóór haar raampje vangt zij van de passerende burens of kennissen die zij staande houdt voor een babbel, alle dorpsnieuwtsjes op.

Iedere namiddag van de week sloft zij, met haar naaldwerk (door háár "bloem" genoemd) in een stoffen tas, haar woning uit voor een werkbezoek bij een van haar vaste klanten, hetzij Gijzens Kamiel, Schoenmakers, Waar zijn Marie, Chalens Maria, Dikke Marie, tante Celle, tante Odile of bij ons thuis. Voor haar zijn er dagen te weinig in een week!

Tante Marie - Maria-Theresia Scheerlinck - had dezelfde voornaam als haar oudere zus Maria-Agnes die op 20 jarige ouderdom overleed. Delphine, de tweede dochter van Benoit stierf zelfs op 13 jarige leeftijd. Arthur (nonkel Tier) is de oudste van de jongens en is gehuwd met Louise Taelman uit den Berg in Kerksken, van uit het café bij Delle uit de Pint. Na haar overlijden zal hij hertrouwen met Henriette Bogaert uit Aaigem. Nonkel Tier is o.m. de vader van Maurits Scheerlinck, de facteur, bijgenaamd 'de Pinjt'. Nonkel Miel is de tweede zoon en samen met zijn echtgenote Odille Van Lul heeft hij gebouwd op grond van zijn ouders naast ons moeder in den Ekent.

Ons moeder Stephanie is de jongste en huwde op 23 januari 1929 met ons vader Filemon die afkomstig was uit de Vondelen in Denderhoutem.

Petjen Benoeë was een klein zelfstandige landbouwer en bewerkte enkele hectaren land. De doening bezat een kleine bakoven waar eens per week een oven vol brood werd afgestookt. Er was een grote schuur met dorsvloer, een open afdak, een varkensstal en een koeienstal met hooizolder. Om zoals genoodzaakt in die tijd, een centje bij te verdienen kon men bij Benoeë een pint of druppel krijgen en werd er aan de zijkant van de woning een bollebaan aangelegd voor de dorstige spelers.

De rabosjelingen van tante Marie zijn nog te groen en te hard en daarom wordt de jefkespelaar geplunderd. Zonder ladder valt het niet mee de lekkerste exemplaren hoog boven in de boom te bemachtigen, en daarom klim ik gezwind langs de stam in de kromgegroeide oude knoest van een boom en begin verwoed aan de takken te schudden, met als gevolg dat de rijpste peren op de met bakstenen geplaveide binnenkoer kapot spatten. Tussen het smiksmakken door herinner ik mij opeens de boodschap die ons moeder mij heeft meegegeven om brood te gaan halen bij Bollens. Met spijt laat ik de andere perendiefjes achter om alleen den Ekent op te spurten.

Rechtover tante Marie zit Marie van den Blaen op een wankel stoeltje buiten lacéwerk te maken. Er was een zoon, Frans genaamd. Ikzelf heb Frans, die jong zal sterven, nooit nuchter gezien. Hij was een ongewenst kind, werkte waar er volgens hem niet moest gewerkt worden, en vloog dus na een poos bij iedere baas buiten. Hij bedronk zich dagelijks in die mate dat hij nog met moeite thuis geraakte. Soms als hij voor de kleine werkmanswoning stond te wiebelen op zijn benen, maakte hij een buiging in de richting van het huisje en riep dan "voilà, dit is de villa bikta".

Marie trouwde later met Beng De Schepper waarmee zij één kind had, Marcel, de huidige eigenaar en bewoner van het krot.



Rechts woning van den Blaen met deels verdoken woning van Varistjens, achteraan het hof van Schoenmoakers

Na de dood van Beng trouwde zij een tweede maal, ditmaal met den Blaen en uit dit huwelijk werd één kind Jozef Vonck geboren, die later in Ninove ging wonen.

Het huis van Evarist De Rouck (in de volksmond Varistjen) en zijn vrouw Marie, loop ik hijgend voorbij.

Samen met meter Marie breng ik af en toe een bezoek aan Varistjen, en ik moet zeggen dat ik er nooit zonder een appel, peer of snoepje of zelfs een appelsien ben buitengekomen. Varist en Marie leiden een eigen afgeschermd leven en staan alleen open voor de allerdichtste burens of familie.

Hun kinderen zijn Suzanne, Filleken en Paul, allen veel ouder dan ik, en maken dus geen deel uit van mijn eigen kinderwereld.

Het huis voorbij de boomgaard van Piepaas (grond die later zal aangekocht worden door de toenmalige Schepens De Smet) hoort toe aan Laura, gehuwd met Alfons Provost. Dit koppel zal later in de Pontweg gaan wonen naast Leir.

Josephine, de dochter, zal huwen met Frans Vonck (in Welle waar hij een ronde had genoemd Frans de facteur), en is de moeder van Michel die ooit nog een tijdje de afspanning "In de Groene Poort" "de Patronage" op het dorp zal openhouden samen met zijn vrouw Suzanne Bauters. Hun tweede kind heette Marcel.

Na de verhuis van de familie Provost wordt deze woning aangekocht door de ouders van Milleken Vijverman, Sooiken en Dille, die er hun leven zullen in verslijten.

De aanpalende woning is deze van nonkel Jeppen (Josephus Vijverman), de broer van grootmoeder Emma en van tante Celle.

Nonkel Jeppen was eerst getrouwd met een dochter van de gebuur Fienaas (Marie-Thérèse De Schutter) en hertrouwde na haar dood met tante Dille (Odille Temmerman). De zoon uit dit huwelijk heet Jeppens Staafken. Zijn zoon heet Cyriel en is getrouwd met Doetens Julienne.

Nonkel Jeppen heb ik niet echt goed gekend want hij overleed reeds in 1946, maar toch herinner ik mij een foto van hem, genomen op zijn boomgaard rechtover zijn huis, arm in arm met zijn tweede vrouw Dille, fier als een gieter om te mogen poseren, de klak lichtjes voor zijn ogen getrokken, op zijn grote houten klompen. Een gelukkig oud paar!

Op de binnenkoer van het naastliggende erf van Fienaas (de familie De Schutter) ook genoemd Stienens, hoor ik gerammel van melkkannen. Het is een klein landbouwbedrijf waar de drie ongehuwde zonen en één ongehuwde dochter, in volledige harmonie met de natuur, vreedzaam en gelaten hun laatste dagen doorbrengen.

Aangezien het erf voor buitenstaanders hermetisch afgesloten is en de bewoners zelf elk contact met de buitenwereld schuwen, ken ik alleen de vrouw Hortense van zien, samen met Sooi de jongste broer. De Staat heeft door de opeenvolgende opengevallen erfenissen het grootste deel van hun fortuin ingepalmd aan successierechten, en naar verluidt heeft Bollens Florent na de dood van Sooiken de ganse boel, of wat er nog van overbleef, geërfd. In alle geval heeft Schoenmakers Etienne later het erf gekocht en erop gebouwd.

Etienne De Backer (vervolgt)

Griffier de Sadeleer aan het werk in Haaltert- 1794

Op 25 Vendemaire jaar 3 van de republikeinse kalender (16 oktober 1794) gaf “de commune van den lande van aelst” opdracht aan de griffier de Sadeleer van Haaltert een inspectie uit te voeren in de gemeenten Haaltert, Kerksken, Welle, Iddergem, Denderhoutem, Denderleeuw, Liedekerke, Lombeke, Teralfene en Erembodegem “omme aldaer te doen de opneminge en fouragie als tarwe, rogge, haver, hoey en stroei” rekening houdend met een reeks voorwaarden.

- 1- Hij moet zich laten bijstaan door gemeentelijke ambtenaren zoals de Maire (burgemeester) en schepenen.
- 2- Hij zal zich begeven naar alle landbouwers en die zullen hun schuren waar de granen opgeslagen zijn moeten aanduiden.
- 3- Hij zal daar de hoeveelheden graansoorten noteren en een proces verbaal opmaken.
- 4- Hij zal ook de ongedorste granen noteren en er op aandringen dat deze zo vlug mogelijk gedorst worden.
- 5- Hij zal zorgen bij de opsomming dat zowel de gedorste als de ongedorste granen genoteerd worden.
- 6- Hij zal trachten bij de landbouwers vertrouwen in te boezemen en er op aandringen dat de betaling door ‘de République’ correct zal gebeuren en dat er een beloning van 5% zal gegeven worden aan diegenen die hun contingent zullen leveren voor het einde van deze maand.
- 7- Hij moet alles correct noteren, proces-verbaal opmaken en met zegel bekrachtigen.

Voorwaar, geen eenvoudige klus voor onze griffier!

WdL

Kermisblues



Augustus 2010 "De Patrobolders" voor lokaal "Ter Groene Poorte", het café met de groene poorten

Op een paar habitués na die gebocheld tegen de bar kleven, is de rust compleet in het café met de groene poorten. Het kerkgebouw strooit vlekkerige schaduwen over de huizen. De zomer walst over het betonnen plein. In dit dorp ligt mijn jeugd in verroeste dozen opgestapeld. Ze zit weggemoffeld tegen het raam. Wenkt me met haar ogen. Hoelang is dat geleden? 'Je ziet er goed uit', zeg ik plompverloren. Ze bloost als een betrapt kind, wimpelt mijn complimentje af. Ze is wat ouder dan ikzelf. Als je jong bent een wereld van verschil. Nu de tijd voor enige deuken en blutsen heeft gezorgd, heeft het geen belang meer. 'Ach, gaat wel', zucht ze tenslotte met een stem die probeert op haar tenen te lopen.

Haar ogen: lichtblauw, fel afstekend achter het hippe montuur. Het egaal grijs truitje blaast een valse noot tegen de uitgelatenheid van het seizoen. 'Hier stond de kermis eind augustus', zeg ik door het venster wijzend, terwijl de waard twee schuimkragen voor onze neus kwakt.

'Nu nog altijd, op dat vlak is er niet veel veranderd', glimlacht ze met ogen die verdrinken tussen de kraaltjes, 'er is ook de kleine kermis.' 'Het is een slecht dorp waar het nooit kermis is', werp ik als troef op het tafeltje in deze uitspanning waar vroeger tussen walmende rookslierten de feestklok rond werd gekaart of gebold op het keiharde lapje grond. Ze glimlacht spaarzaam. Zweetdruppels parelen op haar bovenlip.

In haar ogen spiegelt zich de puber die ik was onder de ranke Haaltertse kerktoren. De apotheose als slot van de schoolvakantie was de kermis, het uitroepteken na dagenlang niksen. In sepia ontrollen zich beelden van gekalseide straten in het dorp van mijn vader, de kriepende kruiwagen, wiegende tarwe, de broeierige geur van hooi, de met vliegen bespotte paardendrek en de kleverige bloemblaadjes na de processie, waarin de fanfare er dusdanig op los trompetterde dat mijn oren er nog van tuiten. 'Mijn moeder maakte vlaai met kermis,' zeg ik. 'Ja zeg,

mmm, lekker', smakt ze. 'Tegen moeders gespeelde protesten in lepelde ik van de voorgebakken smurrie', zeg ik. 'Ze maakte met opzet toch wat te veel.'

'Mmm, dat deed ik ook', knikt ze samenzweerderig, terwijl ze met haar tong over haar lippen veegt alsof ze nog een restje vlaai achter een hoektand heeft opgespaard.

Op kousenvoeten waren de dreigende kermistrucks in het uur van de wolf de gemeentegrens overgestoken. Bumper aan bumper wachtten ze in de Stationsstraat gedwee tot de laatste marktkramer zijn ambulante handel had ingepakt en de biezen had genomen.

'De autoscooter was toen nogal wat, hé?' Haar ogen knippen opgewonden.

Van de attracties die elleboogden voor elke vierkante meter op het dorpsplein was de autoscooter inderdaad het toppunt met zijn magische machinerie. Waren het de rare snuiters met hun getimmer en brute kracht die de stalen stellage optrokken, of was het dat Babylonische taaltje dat ze uitkraamden, of de weeë geur van hout dat de namiddag vulde, ik weet het niet, maar het geheel was van een jongensachtige aantrekkelijkheid.

'Wat een chaotisch gedoe', snuift ze. 'Jammer van die botsautootjes, die vond ik toch zo schreeuwlelijk.' 'Och, zo was het nu eenmaal, het hoorde er allemaal bij', zeg ik schouderophalend.

'Da's waar', zucht ze. 'Die macho's die de tickets bij iedere rit ophaalden, waren precies apen, ze sprongen achter je rug op die brede stootbanden terwijl ze zich vastgrepen aan de stok met dat vlaggetje.' 'Ja, een gevaarlijke bedoening', gruw ik.

Intussen nip ik van het lauw geworden bier dat op verre na niet meer smaakt als toen. Mijn herinneringen gaan met mij aan de haal naar een avond in augustus waarop een malse regen lui uit de wolken valt.

'Ik vond het heerlijk schuilen onder het autoscooterdak met dat gebarsten zeildoek waarop Elvis-Kiss Me Quick in de microfoon beet, Petula Clark-Coeur Blessé en Adamo-Sans Toi Ma Mie kweelde', mijmer ik luidop. 'Godlievehemel.' Ik probeer er nog Paul Anka's 'Dance on little girl' achter te smijten, maar ze snijdt me de pas af.

'En Alain Barrière dan met Ma Vie?' kwettert ze. 'Ik was helemaal weg van Blue Spanish Eyes van Al Martino.' Ze neuzelt het liedje terwijl ze me strak aankijkt. Zie ons hier zitten, denk ik, de Goud van Oudjes. Ik zwijmel zowat van mijn stoel.

'Hé, je zit te dromen!' Haar hand wappert voor mijn ogen. Het parfum dat ze op heeft, kriebelt mijn neus. 'Dat hoort bij het ouder worden', wimpel ik af. 'Vroeger had de tijd geen haast, niemand had haast, de wereld draaide precies trager.' Ze knikt medelevend om mijn filosofisch gekakel. 'Zoals de paardenmolen, die draaide ook zo gezapig', zegt ze. 'Wat een krakemikkig geval. En toch had die iets...', er trekt een rimpel tussen haar ogen, '...mysterieus.'

'Ik vond dat de tofste molen van de kermis!' kakel ik iets te uitbundig, want ik merk hoe de barman onze richting uit kijkt en daarna meewarig verder gaat met niksen.

'Eerlijk gezegd, ik ook', geeft ze toe. 'Dat eindeloos op en neer gaan, alsof het staketsel in de Vlaamse Ardennen stond. En wat een geklungel met die flosj. Als je die te pakken kreeg, mocht je nog eens gratis meedraaien.'

Voor mijn ogen tjokken de leeuw, de clown, de pauw en het paard weer hun eeuwige rondjes. Waar zouden al die antieke stukken zijn, vraag ik me stilzwijgend af.

‘De rondtollende ton was voor de durvers’, merkt ze fijntjes op. Tot dat slag behoorde ik niet. Zij blijktbaar wel, zo te horen. ‘Als iemand aan de kuip een ferme zwaai gaf, kwam je er gegarandeerd als een zwalpei uit.’

Ze lacht aanstekelijk haar hagelwitte tanden bloot. Ook al nep, grijns ik, krampachtig kauwend op mijn vreemd gebit. ‘Het rattenkot’, gooi ik het over een andere boeg, ‘had iets spookachtigs.’

Betreffend kraam was een schabouwelijk arenavormig bouwsel, bepakt en bezakt met pluchen dieren en andersoortig tuig waar geen mens uiteindelijk iets mee kon aanvangen. In het midden stond een kooi die aan een lier was bevestigd, waarin een bruinwitte cavia, enerverend in het strooisel ploeterend, wachtte tot de tralielijes werden opgetrokken. Als het zover was, keek het beest een poosje tureluurs in het rond naar de boogvormige gaten rond de piste. Snel wegwezen, zag je de rat paniekerig denken. Boven elke opening stond een cijfer. Het kwam erop aan een lotje te kopen met het nummer waar het beestje onderdoor zou spurten. Meestal was je je zakgeld kwijt aan die sjofele verkoper, die zo oud leek als Mathusalem.



‘Ik had er een tikkeltje medelijden mee’, zeg ik oprecht. ‘Met hem of met die rat?’ gekscheert ze. Hij gaf het dier pas de vrijheid als hij alle loten had verpatst. Vijf frank per beurt, als ik het goed voor heb, een astronomisch bedrag in de jaren ’50 en ’60 van vorige eeuw (toen de dieren nog spraken) voor een pastelgekleurd papierstrookje met enkele nummers erop.

‘Allez, leve de biestjes!’ knarste hij in het koeterwaals. Uit haar mond klinkt het alsof Mathusalem weer naast me staat, zo keurig mimeert ze hem.

‘Hij was op den duur zo vergroeid met zijn ratten dat hij er elk jaar meer op ging lijken’, schuddebolt ze. ‘Hij verschrompelde zowaar. Daarnaast stond het Kindervreugdmoentje en verderop de friet- en smoutbollenkraam, rook je de zeelucht van de scharregos, of sloeg de walm van de aangebrande ajuin in je gezicht waarin trippen, saucissen en hamburgers sudderden’, brabbelt ze lachend door, ‘héérlijk. De kramen staan er na al die jaren nog.’

‘Ja, want geloof me of niet, trippen zijn lekkerder dan worsten’, grijns ik. ‘Soms kocht ik een in helrode suiker gedrenkte appel, keihard spul, of de roze barbe à papa waar ik bijna in versmachtte’, gooi ik de lekkernijen te grabbel, terwijl de barman met een nieuwe bestelling komt aandraven.

‘Weet je nog hoe de molens in pauselijke stilte moesten draaien tijdens de zondagsmis? En daags nadien nog een keer voor de dode parochianen. In mijn hoofd jutte ik de pastoor op om er vaart achter te zetten. Toen de kerkgangers naar buiten stommelden, barstte het kermisgewoel goed los’, zeg ik.

‘Tot de donderdagavond het vuurwerk me van de sokken blies. Als kind was ik doodsbang voor die knallers’, biecht ze op met een krasje ongeloof in haar stem.

Terwijl de vuurpijlen in het donkere zwerk openbarstten, werd het kermiszootje al ingepakt. Het plein onder de slanke Haaltertse klokkentoren had 's anderendaags weer het dagelijks pak aangetrokken. Alsof de kermis slechts een regenboogkleurige, dromerige zeepbel was geweest. Hoewel op het beton, tussen de alweer opgestelde kramen van de vrijdagmarkt, nog verlepte bonnetjes van het rattenkot of vette frietresten lagen. Of een vergeten houtblokje van een molenstaketsel.

Met de jaren lijken de molens in almaar snellere opeenvolging terug te keren omdat de tijd als meel door mijn vingers begint te sijpelen. Ze gommen het gezicht van de kermis uit zoals ik die heb meegemaakt. De regen mag dan nog zo hard op het dakgebinte van de autoscooter spuwen, Elvis blijft morsdood en Petula Clark is allang overgrootmoeder. Ik kijk verveeld de kroeg rond. Zij probeert een geeuw achter haar hand te onderdrukken. De gekloven nagels zijn lichttroze gelakt.

'Ja,' klinkt het enigszins vermoed, 'kermissen zijn niet meer wat ze waren, hé? Het kan nu niet uitdagend genoeg zijn. Wat heb je daar nu aan? Met die oude spullen was toch niets mis?' Ach, wij leken geluk uit onze handen te eten, denk ik.

Woordeloos schuiven we onze stoelen naar achter, rekenen af en staan even later op het smalle trottoir voor de groene poorten. Het uitzicht op het plein wordt ons gedeeltelijk ontnomen door een vijftal gerijde wagens. Het ligt er radeloos verlaten bij, de fontein is dood.

'Waarom hebben we als twee oude brompotten over dat verleden zitten praten?' vraagt ze schamper. Waarom, ja waarom? 'Jij bent erover begonnen,' voegt ze er sarcastisch aan toe. Met dichtgeknepen ogen tegen het felle zonlicht geef ik geen krimp. Er hangt een ongemakkelijk stilzwijgen. 'Zo, tot nog eens,' zeg ik dan maar. 'Wie weet?' Ik ken het antwoord al. Onze werelden gapen te wijd. Haar hand voelt klam en warm aan. 'Ja, tot nog eens,' liegt ze op haar beurt, terwijl haar lippen even mijn wang strelen. Luchtkussenzoen. 'Kiss me quick I just can't stand this waiting...' fluistert Elvis me toe.

Met opgestoken hand glipt ze de hoek om waar ten tijde van "onze kermis" de Heksenketel uit zijn voegen barstte. Min of meer op die plek werd een supermarkt uit de grond gestampt. Vergankelijkheid, akelig dichtbij gekropen, kijkt over mijn schouder mee.

Norbert De Meyer

Documentatiecentrum

Wij danken :

Lea Van der Niepen, Haaltert : documenten WO I

Lena Van Impe, Haaltert: bidprentjes

Suzanne Fonck, Haaltert: bidprentjes

Wij feliciteren:

Maria Van Vaerenbergh met haar 100 lentes!

Maria werd geboren te Haaltert op 1 november 1910, huwde Kamiel Segers en woonde in Ekent.

Het echtpaar kreeg drie kinderen: Louisa, Emilie en Frans.

Volgens onze gegevens is zij de 17e eeuweling in (Groot) Haaltert en de 6e in de deelgemeente Haaltert.

Het centrum is uitzonderlijk gesloten op zondag 2 januari, maar wel open op zondag 9 januari van 10-12u (Opendeur met Nieuwjaarstoast).